

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни	
		Геоконфліктологія	
		Статус дисципліни <i>вибірковий компонент</i>	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка		
Спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)		
Освітня програма	Середня освіта (Географія)		
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)		
Форма навчання	денна		
Курс	3-й		
Семестр	6-й		
Обсяг дисципліни	Кредити	3,0	Години
	Лекційні		
	Практичні/семінарські		
	Лабораторні		
	Самостійна робота		
Семестровий контроль	залік		
Викладач	<i>Маслова Наталія Миколаївна, к.г.н., доцент, доцент кафедри соціальних наук</i>		
Контактна інформація	<i>n.m.maslova@cuspu.edu.ua</i>		
Кафедра	<i>філософії та соціальних наук</i>		
Факультет	<i>психології та історії</i>		
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	В процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться з теоретико-методологічними аспектами географії, як нового напрямку суспільної географії, основними парадигмами геоконфліктології, чинниками виникнення та шляхами врегулювання різних типів територіальних конфліктів, Головна увага буде приділена географії територіально-політичних та геополітичних конфліктів, їх передумовам, учасникам, перебігу, наслідкам та можливим шляхам врегулювання. Студенти дізнаються також про проблеми глобальної безпеки, пошук шляхів подолання цих проблем.		
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Студенти сформулюють уявлення про закономірності виникнення, перебігу, врегулювання територіально-політичних конфліктів. Розширять знання про конфлікти в різних регіонах та країнах світу. Це дозволить сформулювати уявлення про сутність конфлікту та здатність до аналізу та прогнозування шляхів його врегулювання. Знання, уміння та компетентності, отримані в результаті опанування дисципліни, будуть корисними для майбутньої професійної діяльності при викладанні шкільних курсів “Україна і світові регіони та країни”, “Географічний простір Землі” тощо. Виховне значення курсу полягає в засвоєнні педагогами демократичних цінностей, поваги до територіальної цілісності держави, представників різних країн, національностей та релігій.		
Компетентності	<p style="text-align: center;">Інтегральна: здатність розв’язувати професійні проблеми та спеціальні завдання в галузі середньої освіти та організації краєзнавчо-туристичної роботи, застосовувати концептуальних методів освітніх наук та географічної науки, застосовувати критично та творчо мислити.</p> <p style="text-align: right;"><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК1 – базові знання з дисциплін соціально-гуманітарної підготовки в області спеціальних фахових дисциплін та професійної діяльності вчителя.</p> <p>ЗК9 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК11 – навички міжособистісної взаємодії, уміння працювати автономно з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність); знання своїх прав та обов’язки як члена суспільства; здатність діяти відповідально за свої права і свобод людини та громадянина, усвідомлення цінності громадянського суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права громадянина (громадянська компетентність).</p> <p style="text-align: right;"><i>Фахові компетентності:</i></p>		

	<p>ФК10 – здатність до системного географічного мислення, критичного сприйняття, пояснення основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації; географічні закономірності та причиннонаслідкові зв'язки між компонентами системи.</p> <p>ФК13 – здатність пояснювати закономірності територіальної організації населення, культури та 10 релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p style="text-align: right;"><i>Знання і розуміння</i></p> <p>ПРН2 – описує основні механізми функціонування природних комплексів, суспільства, окремих їх компонентів, класифікує зв'язки і залежності між ними; перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;</p> <p>ПРН6 – знає та розуміє закономірності територіальної організації суспільства, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у країнах, в Україні та її регіонах.</p> <p style="text-align: right;"><i>Уміння</i></p> <p>ПРН10 – географічно мислить, критично сприймає інформацію; аналізує географічні та суспільно-географічні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації; встановлює географічні причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства;</p> <p>ПРН11 – встановлює закономірності територіальної організації суспільства, населення, просторових процесів та форм організації життя людей у країнах, в Україні та її регіонах.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Розділ 1. Теоретичні засади геоконфліктології</p> <p><i>Тема 1. Геоконфліктологія як складова суспільної географії.</i></p> <p><i>Тема 2. Конфлікт як предмет дослідження геоконфліктології.</i></p> <p style="text-align: center;">Розділ 2. Географія територіально-політичних конфліктів</p> <p><i>Тема 3. Локальні та регіональні конфлікти у сучасній Європі.</i></p> <p><i>Тема 4. Локальні та регіональні конфлікти Близького Сходу.</i></p> <p><i>Тема 5. Локальні та регіональні конфлікти Південної Азії, Південно-Східної Азії.</i></p> <p><i>Тема 6. Локальні та регіональні конфлікти Африки.</i></p> <p><i>Тема 7. Локальні та регіональні конфлікти в Америці.</i></p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, системності, всебічності.</p> <p style="text-align: center;">Поточне оцінювання Критерії оцінювання</p> <p>Види робіт студентів, які підлягають поточному контролю: виступ з основою виконання практичної роботи; доповнення, рецензія на виступ; участь у самостійне опрацювання тем; підготовка конспектів-уроків; систематичні обговорення питань тощо.</p> <p>На кожен тему виділяється 14 балів, в т. ч.:</p> <p>5 балів - на усну чи письмову відповіді;</p> <p>5 балів - на практичні завдання;</p> <p>4 бали - на самостійну роботу з теми.</p> <p>Крім того, студент має змогу отримати 0,5 бали за доповнення, а також презентацію з теми.</p> <p style="text-align: center;">Критерії оцінювання студентських теоретичних усних відповідей на питання</p> <p>Враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> .рівень осмислення навчального матеріалу; .рівень сформованості аналітичних вмій і концептуальних підходів; .повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення; .використання додаткової літератури; .порівняння, зв'язок з практикою, наявність висновків. <p>5 б. ставиться за досконале знання та розуміння понятійно-термінологічного теоретичного матеріалу тієї чи іншої теми. Вільне оперування різноманітними прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і повно володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати трактування тієї чи іншої проблеми. Вільно висловлює свою позицію з приводу аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань. Володіє теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях мовлення. У відповіді мовні та стилістичні помилки.</p>

4 б. ставиться у випадку, коли відповідь майже повна, має усвідомлений характер. Висвітлюється зміст окремих класифікацій, підходів тощо. Виклад логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вмінням узагальнювати, систематизувати. Але у відповіді недостатня доказова база, не прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання займає певну позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оперує знаннями, застосовує їх на практиці. Матеріал викладено правильною мовою, але присутні окремі стилістичні помилки.

3 б. ставиться коли відповідь неповна, фрагментарна. Студент не володіє необхідним Понятійно-термінологічний апарат курсу в цілому сформований, але студент не використовує підходом до тієї чи іншої проблематики, висвітлює окрему класифікацію, не структурований, часто порушується послідовність та логіка викладу. У відповіді відсутні фундаментальні дослідження з певної проблеми, геополітичні ідеї провідних вчених, творчого підходу і має формальний характер. Студент використовує знання, але може застосувати їх в новій ситуації. У відповіді наявні фактичні та стилістичні помилки.

2 б. ставиться коли відповідь фрагментарна. Студент не має систематизованого термінологічний апарат курсу майже не сформований. Виклад матеріалу не послідовний та логіка викладу. У відповіді відсутні посилання на фундаментальні проблеми, геополітичні ідеї провідних вчених. Відповідь має формальний характер, не застосовує знання на практиці. У відповіді наявні фактичні та стилістичні помилки.

1 б. ставиться коли відповідь дуже поверхова. Студент не має систематизованого термінологічний апарат курсу не сформований. Виклад матеріалу не послідовний та логіка викладу.

Критерії оцінювання практичної роботи

5 б. ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання теми. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу з теми. При виконанні практичних завдань студент продемонстрував високий рівень оволодіння вміннями порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Якісно та охайно виконаний матеріал. До кожного завдання наявні висновки та узагальнення. Студент продемонстрував виконання завдань. У практичній роботі відсутні орфографічні, граматичні та стилістичні помилки.

4 б. ставиться, коли студент виконав всі завдання для практичної роботи, але виконано якісно. Відповідь на питання викладача при захисті роботи майже повна, достатньо розгорнутий характер. При виконанні практичних завдань студент продемонстрував вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Картографічний та графічний матеріал виконаний якісно, але не достатньо охайно. Наявні висновки до кожного завдання, але недостатня доказова база. У практичній роботі присутні окремі стилістичні помилки.

3 б. ставиться, коли студент виконав 2/3 завдань або виконав всі завдання, але з них виконана не досить якісно. Відповідь на теоретичні питання під час захисту роботи неповна, фрагментарна. Студент продемонстрував недостатній рівень оволодіння вміннями порівнювати, узагальнювати тощо. Картографічний та графічний матеріал виконаний не охайно, наявні фактичні та/або стилістичні помилки.

2 б. ставиться, коли студент якісно виконав 1/2 завдань практичної роботи, але поверхові знання з тем теоретичного блоку під час захисту роботи. Студент продемонстрував вміння аналізувати, порівнювати тощо. Картографічний та графічний матеріал відсутній або виконаний неохайно. Відсутні висновки до окремих завдань або більшість висновків поверхові, не аргументовані, фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

1 б. ставиться, коли студент виконав менше 1/3 завдань практичної роботи, але поверхові знання та неточностями. Демонструє вкрай поверхові знання з тем теоретичного блоку, роботи наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Максимальна кількість балів за завдання для самостійної роботи з теми – **4 бали.**

4 б. ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання роботи. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу з теми. Виносить висновки на самостійне опрацювання. Вільно оперує різноманітними класифікаціями. Наявні посилання на декілька джерел інформації. Відповідь на поставлені питання характеризується глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад має доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Аналізує різні підходи до трактування тієї чи іншої проблеми, займає певну позицію з проблемних питань дисципліни та аргументує її. Демонструє виконання завдань. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці.

нових ситуаціях. Володіє високою грамотністю викладу матеріалу, кулі відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

3 б. ставиться, коли студент виконав всі завдання для самостійної виконано якісно. Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викл аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Але у відповіді прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При ві студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оп знайомій та новій ситуації. Присутні окремі стилістичні помилки.

2 б. ставиться, коли студент якісно виконав 1/2 завдань. Демонструє винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформ лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матер Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводи наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

1 б. ставиться, коли студент виконав лише 1/4 завдань та демонстру тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити . Оперує лише окремими фразами. Відповідь занадто лаконічна та має виг пов'язаних між собою. Студент не наводить приклади тощо. У відповіді на та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання рефератів

При оцінюванні реферату враховуються:

- .ступінь розкриття теми;
- .рівень науковості та доступності тексту реферату;
- .вміння працювати з науковою літературою, систематизувати та структу
- .наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень;
- .використання при підготовці реферату декількох джерел інформації;
- .дотримання вимог до оформлення реферату (наявність титульної сторін оформлення посилання на використані джерела; список використан та культури викладу; дотримання вимог до обсягу реферату тощо);
- .вільне володіння матеріалом реферату при захисті.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за реферат – **5 балів**

5 балів ставиться, коли виконані всі вимоги до написання реферату: познач актуальність, зроблено короткий аналіз різних точок зору на дану пробле позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий зовнішнього оформлення.

4 бали ставиться, коли основні вимоги до реферату виконані, але при цьом не зовсім витриманий обсяг реферату, є недоліки в оформленні.

3 бали ставиться, коли основні вимоги до реферату виконані, але при цьом значні неточності у викладі матеріалу; відсутня логіка викладу, не витриман оформленні.

2 бали виставляється якщо є істотні відступи від вимог до реферування, т або частково, відсутні висновки; не витриманий обсяг реферату; є серйозні н

1 бал виставляється у випадку, коли тема реферату не розкрита, продемонст проблеми; обсяг реферату занадто малий; не дотримано вимог до оформлен

Критерії оцінювання презентації

При оцінюванні комп'ютерної презентації враховуються:

1. наявність титульного слайда, на якому зазначено назву доповіді авторів;
2. логічна послідовність слайдів;
3. дотриманні вимог до тексту слайдів (наявністю заголовків, які ви слайда; не більше ніж 6-8 рядків тексту на слайді, по 6-8 слів у рядку; текст речень та коротких слів; розмір символів тексту має бути достатнім для роз кутка аудиторії, рекомендований розмір символів не менше ніж 24 пт.).
4. дотримання вимог до графічних об'єктів на слайдах (кількість зобра для ілюстрації змісту слайда або виступу, але не переобтяжувати сприйнят такі зображення, на яких деталі добре розрізняються; на одному слайді м стилю (або фотографії, або мальовані зображення) тощо).
5. дотримання вимог до оформлення презентації: слайди не повинні містити більше графічних, картографічних та ілюстративних матеріалів; усі одному стилі; у кольоровій гамі презентації рекомендується використовуват

2-3 їх відтінки; для демонстрації презентації на великому екрані з ви проєктора колір тла слайдів має бути світлим; колір тексту має бути контрастним. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за презентацію – 5

5 балів ставиться, коли виконані всі вимоги до змісту презентації, подотримана логіка викладу матеріалу, витриманий обсяг презентації, подотримані оформлення слайдів.

4 бали ставиться, коли основні вимоги до змісту презентації виконані, але є невеликі недоліки, дещо порушена логіка викладу або не зовсім витриманий обсяг оформлення слайдів.

3 бали ставиться, коли основні вимоги до змісту презентації виконані, але є невеликі недоліки у викладі матеріалу; відсутня або порушена логіка викладу; не витриманий обсяг матеріалу у слайдах; є невеликі недоліки в оформленні слайдів.

2 бали виставляється якщо є істотні відступи від вимог до презентації, тема не розкрита частково; відсутня логіка викладу, відсутні висновки; не витриманий обсяг оформлення слайдів.

1 бал виставляється у випадку, коли тема презентації не розкрита, проблема не розкрито студентом; обсяг презентації занадто малий; не дотримано вимог до оформлення слайдів.

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни проводиться у формі семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки за результатами модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни «Геоконфліктологія» передбачена така форма підсумкового контролю семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за контроль та відповідає підсумковій семестровій модульній оцінці. Залік виставляється студентам впродовж усього семестру. Усім студентам, які повністю виконали навчальні завдання з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестру визначається за дворівневою шкалою «зараховано», «не зараховано» та за шкалою ECTS. У випадку «не зараховано» в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює академзаборгованість.

Політика курсу

Вимоги викладача. В процесі вивчення дисципліни студенти мають відповідати вимогам до заняття. Система оцінювання – накопичувальна, тому для того, щоб набрати необхідну кількість балів (мінімально – 60 балів), студент має виконати всі види робіт, передбачені програмою дисципліни, бути активним на кожному занятті.

Пропущені за поважною причиною заняття відпрацьовуються під час консультацій. Усі практичні роботи та завдання для самостійної роботи мають бути захищені кожним студентом індивідуально. Форма представлення самостійної роботи прописані у методичних рекомендаціях до самостійної роботи. Конспекти уроків та інші види робіт, які є копією робіт інших студентів, не допускаються. Уроки мають бути розгорнутими з деталізацією кожного з етапів та дидактичними завданнями.

Політика виставлення балів. Оцінювання якості знань студентів, в умовах набуття кредитно-трансферної накопичувальної системи здійснюється шляхом проведення (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS оцінювання. Враховуються бали набрані при поточному опитуванні, захисті самостійної роботи та бали за контрольні роботи з різних модулів. При цьому враховується присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття, неприпустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільними телефонами та іншими мобільними пристроями під час заняття; списування та плування завдань поставленого завдання і т. ін.

В рамках вивчення курсу є можливість визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, за умови, що здобувач досяг результатів навчання, які можуть підлягати таким результатам навчання, отриманим в неформальній освіті. Результати вивчення та змістом відповідають окремому розділу, темі/темам курсу та передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Комплексна система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни складається з:

- *поточний контроль (ПК)* – оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу (модулів) навчальної програми дисципліни під час аудиторних занять, самостійної роботи й оцінюється сумою набраних балів;
- *підсумковий (семестровий) контроль (ПСК).*

Форми поточного контролю:

	<p>- <i>поточна оцінка</i> – кількість балів, яку отримує студент у результаті контрольних робіт (теоретичних, практичних занять, завдань до самостійної роботи, конспектів уроків тощо);</p> <p>- <i>підсумкова поточна оцінка</i> – сумарна кількість балів, яку отримує студент поточного контролю.</p> <p>У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого викладачем.</p> <p>Під час підготовки доповідей, повідомлень та рефератів студенти мають добросовісності, уникати плагіату та робити необхідні посилання на використані джерела.</p> <p>Політика щодо академічної добросовісності формується на основі дотримання добросовісності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу діяльність», «Про академічну свободу та академічну добросовісність в Центральній педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вказівкою №30.09.2019; №10 від 07.02.2022).</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p style="text-align: center;">Методичне забезпечення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тексти лекцій (в електронному варіанті). 2. Методичні розробки практичних занять (в електронному та паперовому варіанті). 3. Матеріали в навчальному класі "Геоконфліктологія" на освітній платформі. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Conflict Barometer : веб-сайт. URL: https://hiik.de/konfliktbarometer/bis 2. http://www.nato.int – офіційний сайт НАТО. 3. http://www.un.org – офіційний сайт ООН. 4. http://www.worldbank.org – звіти про розвиток Світового банку. 5. The Security Service (MI-5). – Режим доступу: https://www.mi5.gov.uk/ 6. Матеріали International Crisis Group – Режим доступу: https://www.crisisgroup.org/ 7. МЗС України. – Режим доступу: http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/4130.htm 8. Представництво ООН в Україні. – Режим доступу: http://www.un.org/uk/ 9. Служба зовнішньої розвідки України. – Режим доступу: http://www.sz.gov.ua/ 10. «Чорноморська безпека». – Режим доступу: http://www.nomos.com.ua/
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Ноутбуки, смартфони, презентаційні матеріали до лекцій</p> <p style="text-align: center;">Рекомендована література</p> <p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітика в постатях і термінах: підручник для студентів і аспірантів / Вегеш, М. Палінчак, В. Петрінко. - Ужгород: Видавничий дім "Гельветик", 2021. 224 с. 2. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник. / Л. М. Герасіна, М. В. Воднік. Харків : Право, 2021. 224 с. 3. Конфліктологія: Конспект лекцій. Для підготовки магістрів усіх форм навчання / О.М.Отич. К.: ДЕТУТ, 2008. 293 с. 4. Стафійчук В.І. Геоконфліктологія : навч.-метод. комплекс. Київ : Альфа-Інформ, 2019. 306 с. 5. Стафійчук В.І. Політична географія світу : навч. посібник (рекомендоване видання) 2019 (Стереотипне видання). 306 с. 6. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: Навчальний посібник. – Одеса: Астропринт, 2019. 306 с. 7. Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посібник. – К.: Знання, 2007. – 422 с. 8. Цюрупа М.В. Конфліктологія та теорії переговорів: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 422 с. 9. Яценко Б.П. Політична географія: навч. посіб. – К.: Вид. Ін-ту сходознавства ім. О.М.Котляківського, 2007. – 422 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегія. Київ: Франківськ : Лілея-НВ, 2000. 236 с. 2. Брайчевський Ю., Стафійчук В. Корейська та російсько-українська війни: матеріалів науково-практичного круглого столу, 14 грудня 2022 р. Київ. Київський національний університет імені Шевченка, 2022. 14 с. 3. Бураков Ю. В. Теоретичні аспекти класифікації локальних війн та збройних конфліктів. Військово-науковий вісник. 2016. Вип. 25. С. 214-232. 4. Воєнні аспекти протидії «гібридній» агресії: досвід України : монографія / І. М. Мельник. – Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 176 с. 5. Возняк Т. Геополітичні контексти війни. Київ: Видавничий дім "Гельветик", 2022. 176 с. http://www.ji.lviv.ua/jilibrary/Vozniak/Geopolitychni%20konteksty%20vijny%202022.htm

6. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. підручник. - К., 2012.
7. Дністрянський М.С. Політична географія та геополітика України: Навч. книга – Богдан, 2010. – 344 с.
8. Зінько С. Іслам в сучасній світовій політиці. Львів : Простір-М, 2005. 278 с.
9. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ : Наш формат, 2017. 320 с.
10. Конфлікти, що змінили світ / Н. Іщенко (Гумба) та ін. Харків : Фоліо, 2020. 180 с.
11. Магда Є. М. Підсумки «гібридної п'ятирічки» (2014-2019 рр). Вісник Львівського університету. Міжнародні відносини. 2019. Вип. 46. С. 65-71.
12. Макмастер Г. Поля битв. Боротьба за захист вільного світу. Київ : Наш формат, 2017.
13. Макфейт Ш. Нові правила війни. Перемога в епоху тривалого хаосу. Київ : Наш формат, 2017.
14. **Маслова Н. М., Мирза-Сіденко В. М.** Динаміка електоральних симпатій в регіональній області в контексті політико-географічних процесів в Україні / Н. М. Маслова // Науковий вісник Херсонського державного університету – Серія: Географічні науки. 2019. Вип. 46. С. 65-71.
15. **Маслова Н. М., Мунтян П. П.** Сепаратизм в сучасному світі: суть, причини та наслідки // Н. М. Маслова, П. П. Мунтян // Матеріали обласної науково-практичної конференції «Інноваційного розвитку природничих дисциплін: досвід, проблеми та перспективи» (20 березня 2018 р.) // Збірник наукових праць. – Кропивницький. – ЦДПУ, 2018. С. 11-14.
16. Перепелиця Г. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі України // «Фоліант», 2003. 256 с.
17. Плохій С. Брама Європи. Харків : Книжковий клуб «КСД», 2019. 496 с.
18. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П.Яценко, В.І. Стафійчук та ін.; за ред. Б.П.Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с.
19. Попович К. В. Гібридна війна як спосіб ведення війни: історичний контекст // Вісник Ужгородського університету. Серія «Історія». 2016. Вип. 4. URL: <https://padlet.com/culturalproject/padlet-pe116tlkqbjb0lkr/wish/2688927380>.
20. Сірий С. Особливості локальних війн і воєнних конфліктів в умовах глобалізації // Менеджмент. 2007. №2. С. 144-154. URL: <https://padlet.com/culturalproject/padlet-pe116tlkqbjb0lkr/wish/2688927913>.
21. Стафійчук В. І. Геоконфліктологія – новий напрям суспільно-географічної науки і освіти в Україні: матеріали V Всеукраїнської конференції «Геополітика та географія в Україні» (12-13 листопада 2015 р. Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2015. С. 142-144.
22. Стафійчук В.І. Географія політичних конфліктів у сучасному світі: наукові проблеми та перспективи // Географічні читання : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції «Географія та туризм» [Електронний ресурс] : Сумський ДПУ ім. А. С. Макаренка, Сумський відділ товариства, 2019. С. 96-104.
23. Тимошенко В. Стафійчук В. Політико-географічні аспекти визнання незалежності України // Географія та туризм. 2016. Вип. 36. С. 163-172 .
24. Global Terrorism Index 2022 : <https://www.visionofhumanity.org/wpcontent/uploads/2022/03/GTI-2022-web-09.pdf> сайт. URL: <http://poppyfield.org/>
25. Wars since 1900 : веб-сайт. URL: http://www.war-memorial.net/wars_all.as
26. Taylor, Pater T. Political geography: world – economy – nation – state and localities. London: Methuen, 1959.